

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

10.01.2023

м.Полтава

№ 18

Про внесення змін до Порядку розроблення, затвердження регіональних цільових (комплексних) програм, моніторингу та звітності щодо їх виконання

Відповідно до статей 6, 17 Закону України „Про місцеві державні адміністрації”, Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 „Про утворення військових адміністрацій” з метою ефективної реалізації завдань державної регіональної політики, спрямування коштів обласного бюджету на соціально-економічний розвиток територій та вдосконалення процедури розроблення, погодження, затвердження регіональних цільових (комплексних) програм, моніторингу та звітності щодо їх виконання

зобов'язую:

1. Внести до Порядку розроблення, затвердження регіональних цільових (комплексних) програм, моніторингу та звітності щодо їх виконання, затвердженого розпорядженням голови Полтавської обласної державної адміністрації від 14 липня 2016 року № 309, зареєстрованого в Головному територіальному управлінні юстиції у Полтавській області 15 серпня 2016 року за № 72/2311, зміни, виклавши його в новій редакції, що додається.

2. Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової адміністрації (Дмитро МАНДРИКОВ) в установленому законодавством порядку забезпечити подання цього розпорядження до Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції на державну реєстрацію та спільно з Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Полтавської обласної військової адміністрації (Вікторія ПИЛИПЕНКО) оприлюднити це розпорядження в обласній громадсько-політичній газеті „Зоря Полтавщини”.

3. Це розпорядження набирає чинності з дня його офіційного оприлюднення.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника начальника Полтавської обласної військової адміністрації Максима КАЛІНІНА та заступників начальника обласної військової адміністрації відповідно до функціональних повноважень.

Начальник обласної
військової адміністрації

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke, positioned above the printed name.

Дмитро ЛУНІН

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови
Полтавської обласної
державної адміністрації

14 липня 2016 року № 309

(у редакції розпорядження
начальника Полтавської обласної
військової адміністрації
від 10 січня 2023 року № 18)

ПОРЯДОК
розроблення, затвердження регіональних
цільових (комплексних) програм, моніторингу та
звітності щодо їх виконання

I. Загальні положення

1. Порядок розроблення регіональних цільових (комплексних) програм, моніторингу та звітності щодо їх виконання (далі – Порядок) розроблено з метою комплексного підходу до вирішення регіональних проблем, реалізації цілей та завдань державної регіональної політики та встановлення єдиного механізму з розроблення, погодження та затвердження цільових (комплексних) програм регіонального розвитку.

2. Регіональна цільова програма (далі – Програма) – це сукупність взаємопов'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма задіяними виконавцями, спрямованих на розв'язання найактуальніших проблем розвитку регіону або окремих галузей економіки чи соціально-культурної сфери регіону, реалізація яких здійснюється за рахунок коштів державного, обласного та місцевих бюджетів, а також коштів інших джерел, не заборонених законодавством.

Програма має відповідати цілям та пріоритетним напрямам Стратегії регіонального розвитку області та Планам заходів з її реалізації на відповідний період. Рекомендовано розробляти Програму на період реалізації Стратегії регіонального розвитку області.

Під час підготовки Програм необхідно враховувати гендерний аспект.

Програма вважається:

комплексною, якщо вона об'єднує декілька напрямів різних сфер (галузей), спрямованих на досягнення єдиної мети, та передбачає їх фінансування за кількома кодами функціональної класифікації видатків місцевого бюджету;

довгостроковою, якщо строк її виконання розрахований на 5 і більше

років, а її заходи виконуються поетапно.

3. Ініціаторами розроблення обласних Програм можуть бути структурні підрозділи Полтавської обласної військової адміністрації, Полтавської обласної ради.

4. Підставою для розроблення Програми є:

наявність проблеми, розв'язання якої неможливе у процесі поточної роботи та потребує залучення бюджетних коштів, координації діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, інших суб'єктів регіонального розвитку;

наявність реальної можливості ресурсного (фінансового) забезпечення виконання заходів Програми.

5. Заходи та завдання Програми, що розробляється, не повинні дублювати заходи та завдання інших регіональних Програм.

II. Ініціювання розроблення та підготовка проєкту Програми

1. Ініціатор розробки Програми готує на ім'я начальника Полтавської обласної військової адміністрації обґрунтовані пропозиції щодо необхідності розробки Програми, які мають бути погоджені заступником начальника Полтавської обласної військової адміністрації згідно з функціональними повноваженнями (для Полтавської обласної ради та її структурних підрозділів – на ім'я голови Полтавської обласної ради).

2. У разі отримання погодження ініціатор розробки Програми готує розпорядчий документ (розпорядження та/або доручення начальника обласної військової адміністрації, інші протокольні рішення, доручення тощо) про підготовку проєкту Програми, у якому визначаються її розробник, відповідальний виконавець та строк підготовки.

3. Розробник Програми самостійно або спільно зі співрозробниками (структурними підрозділами Полтавської обласної військової адміністрації, територіальними органами центральних органів виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, науковцями, представниками підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів регіонального розвитку, які зацікавлені у прийнятті та реалізації Програми) готує проєкт Програми.

Виконавцями Програми є структурні підрозділи Полтавської обласної військової адміністрації, Полтавської обласної ради, інші органи місцевого самоврядування, територіальні органи центральних органів виконавчої влади, підприємства, установи та організації, які виконують один або декілька заходів Програми.

Відповідальним виконавцем Програми має бути виключно юридична

особа – структурний підрозділ Полтавської обласної військової адміністрації, Полтавська обласна рада та/або її відокремлений структурний підрозділ, який за своїми функціональними повноваженнями відповідає за реалізацію на території області відповідного напрямку роботи.

Ініціатором розробки Програми, її безпосереднім розробником та відповідальним виконавцем можуть бути як один і той же, так і різні суб'єкти.

4. Проект Програми повинен містити такі розділи:

паспорт Програми;

мета Програми;

аналіз поточної ситуації;

врахування гендерного аспекту;

напрями діяльності та заходи Програми, обсяги і джерела фінансування; строки та етапи її виконання;

очікувані показники ефективності Програми (критерії оцінки виконання заходів Програми);

координація та контроль за ходом виконання Програми;

положення / порядки до Програми (у разі необхідності).

1) Паспорт Програми.

Паспорт готується за формою згідно з додатком 1 до цього Порядку і містить загальну характеристику Програми (відомості про ініціатора, розробника, співрозробників, відповідального виконавця; дату, номер і назву розпорядчого документа про підготовку проекту Програми; відповідність Програми до Стратегії регіонального розвитку Полтавської області на визначений період; термін реалізації; очікувані обсяги та джерела фінансування).

2) Мета Програми.

У меті Програми має бути визначена та чітко сформульована проблема, на розв'язання якої вона спрямована.

Сформульоване визначення мети Програми повинно мати логічний зв'язок з її назвою та проблемою, на вирішення якої вона спрямована.

3) Аналіз поточної ситуації.

У розділі здійснюється проведення аналізу галузі (сфери діяльності) на основі динаміки показників за останні 3-5 років із посиланням на їх джерела; опис поточної ситуації; економічне обґрунтування існуючої проблеми із зазначенням причин її виникнення та можливих шляхів вирішення.

4) Врахування гендерного аспекту.

У розділі має бути визначено кількісні та якісні характеристики щодо цілеспрямованості Програми на забезпечення гендерної рівності: зменшення гендерних розривів, усунення гендерної дискримінації, послаблення негативних чи посилення позитивних тенденцій у відповідній сфері / галузі з точки зору

забезпечення гендерних потреб та задоволення гендерних інтересів.

5) Напрями діяльності та заходи Програми, обсяги і джерела фінансування; строки та етапи її виконання.

Напрями діяльності та заходи Програми – це конкретні дії, спрямовані на виконання завдань Програми, із визначенням шляхів витрачання бюджетних коштів. Напрями діяльності повинні відповідати завданням і функціям відповідального виконавця Програми.

Відображення видатків за Програмою в розрізі напрямів її реалізації сприяє прийняттю більш раціональних рішень щодо необхідності та доцільності здійснення цих видатків за рахунок бюджетних коштів.

Реалізація Програми здійснюється відповідальними виконавцями в межах їх компетенції.

Напрями діяльності та заходи Програми формуються за формою згідно з додатком 2 до цього Порядку, у якому зазначаються конкретні заходи Програми, строки їх виконання, виконавці, джерела та орієнтовні обсяги фінансування кожного з них.

Заходи Програми мають бути реальними та вирішувати проблемні питання, визначені у Програмі. Заходи не можуть передбачати видатки обласного бюджету, пов'язані з утриманням бюджетних установ з основної діяльності, які забезпечуються коштами відповідного бюджету, а саме: виплату заробітної плати працівникам та нарахувань до неї; поточні видатки, пов'язані з функціонуванням цієї установи; поточний та капітальний ремонт приміщень тощо, крім видатків на довгострокові програми, які пов'язані з виконанням заходів, передбачених загальнодержавними програмами, пов'язаними із забезпеченням життєдіяльності населення або завершенням будівництва об'єктів, фінансування яких розпочато за рахунок коштів місцевого бюджету.

Бюджет Програми (очікувані джерела фінансування) за роками (для довгострокових Програм – у розрізі етапів) готується згідно з додатком 3 до цього Порядку.

б) Очікувані показники ефективності Програми (критерії оцінки виконання заходів Програми).

У розділі мають бути визначені кількісні показники, які підтверджуються статистичною, бухгалтерською та іншою звітністю, а також:

характеризують результати виконання Програми (у цілому і за етапами, якщо Програма довгострокова);

дозволяють оцінити ефективність використання коштів, спрямованих на виконання Програми;

аналізують повноту досягнення результатів.

Відповідальний виконавець (розробник) Програми самостійно визначає не менше 5 кількісних показників.

Показники успішності Програм наводяться диференційовано з розбивкою за роками за формою згідно з додатком 4 до цього Порядку.

Застосування показників успішності дасть змогу оцінити співвідношення досягнутих результатів та витрат, порівняти результати виконання в динаміці за роками, визначити найефективніші Програми під час формування проекту бюджету на наступний бюджетний рік.

7) Координація та контроль за ходом виконання Програми.

У цьому розділі зазначається відповідальний виконавець Програми, який здійснює координацію дій між всіма виконавцями Програми та контролює її виконання.

Визначається порядок інформування відповідального виконавця іншими виконавцями про стан реалізації заходів Програми з обов'язковим дотриманням відповідальним виконавцем загальних строків та форми звітування, передбачених пунктами 2, 3 розділу V цього Порядку.

8) Положення / порядки до Програми (у разі необхідності).

У разі необхідності в рамках дії Програми можуть розроблятися додаткові положення / порядки, які встановлюють єдиний системний підхід для виконання заходів та завдань Програми.

III. Порядок проходження експертизи, погодження та затвердження Програми

1. Підготовлений проєкт Програми за формою, визначеною пунктом 4 розділу II цього Порядку, разом із проєктом рішення Полтавської обласної ради та пояснювальною запискою надається відповідальним виконавцем на експертизу до Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової адміністрації для отримання висновку про відповідність Програми цьому Порядку та до Департаменту фінансів Полтавської обласної військової адміністрації для отримання висновку про можливість виконання Програми за рахунок наявних фінансових ресурсів.

До здійснення експертизи можуть залучатися фахівці інших структурних підрозділів Полтавської обласної військової адміністрації, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, науковці (за згодою).

Кожен із вищезазначених суб'єктів, що брав участь у проведенні експертизи, не пізніше ніж через 14 робочих днів із дня надходження пакета документів щодо проєкту Програми надає відповідний висновок. За наявності зауважень проєкт Програми доопрацьовується, усуваються всі недоліки, зазначені у висновках.

Висновок повторної експертизи надається не пізніше ніж через 10 робочих днів із дня надходження доопрацьованого проєкту Програми.

2. Проєкт Програми повинен пройти консультації із громадськістю у формі публічного громадського обговорення та/або електронних консультацій із громадськістю відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року № 996 „Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”.

3. Після отримання позитивних висновків проєкт Програми надається Полтавській обласній раді та розглядається на засіданнях відповідних постійних комісій. Постійні комісії приймають рішення про погодження проєкту Програми для його подальшого винесення на розгляд сесії Полтавської обласної ради або відхилення з метою доопрацювання зауважень, наданих під час розгляду.

4. Рішення про затвердження Програми приймається депутатами на сесії Полтавської обласної ради.

5. Після затвердження Полтавською обласною радою Програми відповідальний виконавець надсилає в електронному вигляді Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової адміністрації на офіційну електронну пошту та/або через Систему електронного документообігу „АСКОД” скановані копії Програми (або зміни до неї) та відповідного рішення сесії про її затвердження.

IV. Затвердження бюджетних призначень на виконання Програми

1. Після затвердження Програми Полтавської обласною радою відповідальний виконавець до 15 листопада року, що передує плановому, надає Департаменту фінансів Полтавської обласної військової адміністрації бюджетні запити щодо її фінансування за рахунок коштів обласного бюджету.

За необхідності невідкладного фінансування заходів Програми бюджетні запити щодо її фінансування надаються Департаменту фінансів Полтавської обласної військової адміністрації не пізніше 01 червня та 01 вересня планового року для включення до проєктів рішень Полтавської обласної ради про внесення змін до обласного бюджету.

2. Департамент фінансів Полтавської обласної військової адміністрації аналізує подані бюджетні запити відповідно до реальних можливостей обласного бюджету і включає пропозиції до проєкту обласного бюджету на відповідний рік (проєкту внесення змін до бюджету).

3. Фінансування Програми здійснюється виключно за умови затвердження бюджетних призначень на її виконання рішенням сесії Полтавської обласної ради про обласний бюджет на відповідний рік (рішенням сесії про внесення змін до обласного бюджету на відповідний рік) згідно з розписом обласного бюджету.

4. Перелік регіональних цільових (комплексних) Програм, що фінансуються із залученням коштів обласного бюджету, включається окремим розділом до щорічної Програми економічного і соціального розвитку Полтавської області на відповідний період.

V. Здійснення контролю та моніторингу виконання Програми, внесення змін до неї

1. Програма реалізується шляхом здійснення її заходів виконавцями, визначеними Програмою.

2. Безпосередній контроль за виконанням заходів Програми, цільовим та ефективним використанням залучених коштів здійснює відповідальний виконавець.

3. Відповідальний виконавець Програми:

1) щорічно здійснює обґрунтовану комплексну оцінку результатів виконання Програми та за потреби розробляє зміни до Програми в частині доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових заходів, уточнення показників, обсягів і джерел фінансування, переліку виконавців, строків виконання програми та окремих заходів тощо.

Щодо довгострокової Програми – після завершення відповідного етапу її дії за потреби готує зміни до Програми в частині уточнення показників, обсягів і джерел фінансування, строків виконання Програми та окремих заходів на наступні етапи Програми;

2) щоквартально до 20 числа місяця, наступного за звітним періодом, подає Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової адміністрації звіт про виконання Програми за відповідний квартал звітного року за формою згідно з додатком 5 до цього Порядку.

Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової адміністрації веде облік затверджених Програм та звітів про їх виконання;

3) оприлюднює на офіційному вебпорталі Полтавської обласної військової адміністрації інформацію про виконання Програми, дотримуючись форми звітності згідно з підпунктом 2 пункту 3 розділу V цього Порядку.

4. За необхідності внесення змін до Програми проект змін до неї з уточненими показниками й заходами проходить експертизу, погоджується та додається порівняльна таблиця (під час внесення змін до Програми) за формою згідно з додатком 6 до цього Порядку, у якій співставляються заходи діючої Програми та пропозиції щодо змін чи доповнень до неї.

5. Виконання Програми припиняється після закінчення встановленого строку. Відповідальним виконавцем Програми готується заключний звіт про результати її виконання та подається на розгляд Полтавської обласної ради.

6. За потреби відповідальний виконавець Програми публікує основні досягнуті результати її реалізації в засобах масової інформації.

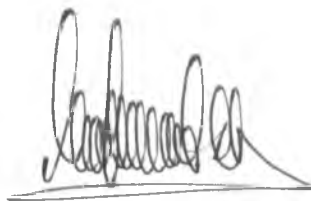
7. Дія Програми може бути припинена достроково в разі втрати актуальності її головної мети, припинення фінансування заходів і завдань, з інших вагомих причин.

У такому випадку розробник Програми подає на ім'я начальника Полтавської обласної військової адміністрації відповідні обґрунтування, погоджені заступником начальника Полтавської обласної військової адміністрації згідно з функціональними повноваженнями (для Полтавської обласної ради та її структурних підрозділів – на ім'я голови Полтавської обласної ради). Після отримання згоди щодо дострокового припинення дії Програми її розробник:

готує та надає до Полтавської обласної ради пакет документів про дострокове припинення дії рішення про затвердження Програми;

протягом 10 робочих днів після прийняття рішення сесії Полтавської обласної ради інформує Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової адміністрації шляхом надання на офіційну електронну пошту та/або через Систему електронного документообігу „АСКОД” скановану копію відповідного рішення сесії про дострокове припинення дії Програми.

Директор Департаменту
економічного розвитку, торгівлі
та залучення інвестицій
обласної військової адміністрації

Дмитро МАНДРІКОВ

Додаток 1
до Порядку розроблення,
затвердження регіональних
цільових (комплексних)
програм, моніторингу та
звітності щодо їх виконання
(підпункт 1 пункту 4 розділу II)

Паспорт Програми

(назва регіональної цільової (комплексної) програми)

1	Ініціатор розроблення Програми	
2	Розробник Програми	
3	Співрозробники Програми	
4	Відповідальний виконавець Програми	
5	Дата, номер і назва розпорядчого документа про підготовку Програми	
6	Номер і назва операційної цілі Стратегії регіонального розвитку Полтавської області, якій відповідає Програма	
7	Термін реалізації Програми (для довгострокових програм – у розрізі етапів)	
8	Очікуваний обсяг фінансування Програми, усього	
9	Джерела фінансування: 1) державний бюджет; 2) обласний бюджет; 3) місцеві бюджети (районні, міські, селищні, сільські); 4) інші джерела, не заборонені законодавством	

_____
(посада)*

_____
(власне ім'я та прізвище)*

_____
(підпис)*

* – керівник відповідального виконавця.

_____

Додаток 2
до Порядку розроблення
регіональних цільових
(комплексних) програм,
моніторингу та звітності
щодо їх виконання
(підпункт 5 пункту 4 розділу II)

**Напрями
діяльності та заходи Програми**

(назва регіональної цільової (комплексної) програми)

№ з/п	Назва конкретного заходу Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування з розбивкою за роками (для довгострокових Програм – за роками в розрізі етапів), тис. грн
Напрямок Х.					
X.1	Захід				
X.2	Захід				
Разом за напрямом Х					
Напрямок ХХ.					
ХХ.1	Захід				
ХХ.2	Захід				
Разом за напрямом ХХ.					
Всього за Програмою					

Додаток 3
до Порядку розроблення
регіональних цільових
(комплексних) програм,
моніторингу та звітності
щодо їх виконання
(підпункт 5 пункту 4 розділу II)

Бюджет Програми

(назва регіональної цільової (комплексної) програми)

тис. грн

Очікувані джерела фінансування	Строк реалізації Програми (для довгострокових програм – у розрізі етапів), роки						Частка від загального обсягу фінансування, %
	I етап			II етап			
	20__	20__	20__	20__	20__	20__	
Обсяг коштів, усього, у тому числі:							
державний бюджет							
обласний бюджет							
районний бюджет							
міський бюджет							
селищний бюджет							
сільський бюджет							
інші джерела							

Додаток 4
до Порядку розроблення, затвердження
регіональних цільових (комплексних)
програм, моніторингу та звітності
щодо їх виконання
(підпункт 6 пункту 4 розділу II)

**Показники
ефективності Програми**

(назва регіональної цільової (комплексної) програми)

№ з/п	Показники ефективності Програми *	Значення показника станом на початок реалізації Програми	Одиниця виміру	Прогнозні значення показників успішності станом на завершення бюджетного року					Джерела отримання інформації щодо показників
				1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	наступні роки до кінця строку Програми (або останнього етапу)	

* показниками ефективності Програми не можуть бути наступні: поліпшення здоров'я нації, технічного стану автомобільних доріг, підвищення інвестиційної привабливості регіону; поліпшення ринкової, соціальної, комунальної інфраструктури тощо.

Додаток 5
до Порядку розроблення, затвердження
регіональних цільових (комплексних)
програм, моніторингу та звітності
щодо їх виконання
(підпункт 2 пункту 3 розділу V)

Звіт
про виконання Програми за _____ квартал 20__ року

(назва регіональної цільової (комплексної) програми)

№ з/п		Назва конкретного заходу Програми		Назва запланованих до закупівлі товарів, робіт, послуг для виконання конкретного заходу Програми в поточному році*		Кількість запланованих до закупівлі товарів, робіт, послуг для виконання конкретного заходу Програми в поточному році, од.		Планові обсяги коштів на закупівлі товарів, робіт, послуг для виконання конкретного заходу Програми в поточному році (тис. грн)		Назва закуплених товарів, робіт, послуг для виконання конкретного заходу Програми в звітному періоді		Кількість закуплених товарів, робіт, послуг для виконання конкретного заходу Програми в звітному періоді, од.		Сума коштів, витрачених на закупівлю товарів, виконання робіт, послуг у звітному періоді на виконання конкретного заходу Програми (тис. грн)		Показники успішності (індикатори) виконання заходів Програми**		Причини невиконання заходів Програми***		
		всього		Джерела фінансування						назва показника, од. виміру		прогнозоване значення в поточному році		фактичне значення у звітному періоді		відсоток виконання, % або відхилення фактичного значення від прогнозованого (+/-)				
			державний бюджет																	
			обласний бюджет																	
			районний бюджет																	
			міський бюджет																	
			селищний бюджет																	
			сільський бюджет																	
			інші джерела																	

(посада)****

(власне ім'я та прізвище)****

(підпис)****

* – на виконання одного заходу Програми (колонка 2) може бути заплановано до закупівлі декілька видів товарів, робіт, послуг;

** – зазначаються лише ті показники успішності, які були визначені додатком 4 до Програми та відповідають конкретному заходу програми, вказаному в колонці 2 (тобто можуть бути визначені не за кожним заходом Програми);

*** – пояснення причин невиконання заходів Програми, недосягнення показників успішності, проблемні питання, пропозиції тощо;

**** – керівник відповідального виконавця.

Додаток 6
до Порядку розроблення, затвердження
регіональних цільових (комплексних)
програм, моніторингу та звітності
щодо їх виконання
(пункт 4 розділу V)

**Порівняльна таблиця
(під час внесення змін до Програми)**

(назва регіональної цільової (комплексної) програми)

№ з/п	Заходи Програми (діюча версія)	Пропозиції змін чи доповнень до Програми (нова редакція)*

* – в обов'язковому порядку необхідно виділяти внесені зміни жирним шрифтом.
